

Člověk na Božím poli (Díkovzdání, Huslenky 13.10.2013)

Čtení a Text: Gn 2, 15 -17; Gn 4, 1 -16; Mt 20, 1 -16

I. Na jednom poli ...

O prvním říjnovém víkendu jsem se s našimi mládežníky účastnil Sjezdu evangelické mládeže v Jindřichově Hradci. Tématem letošního sjezdu bylo „jedno pole.“ To se, myslím, dobře hodí i k dnešní neděli. Dnes slavíme *Díkůčinění*. A vzdát Pánu Bohu díky přece s polem souvisí! Jistěže nevzdáváme díky jenom za úrodu, jenom za plody našich polí a zahrádek, ale za všechny dobré dary. Martin Luther ve svém výkladu modlitby Páně napsal, že *pokrm, nápoj, oděv, obuv, dům, přibytěk, pole, dobytek, peníze, majetek, laskavý manžel, zdárné děti, věrná čeleď, spravedlivá a mírná vrchnost, řádná vláda, příznivé počasí, mír, zdraví, pořádek, počestnost, dobří přátelé, spolehliví sousedé a ostatní potřebné věci*, to všechno je naším chlebem vezdejším, za který se patří Pánu Bohu poděkovat. Ale v minulosti, jestliže ne už tak vždy a úplně dnes, začínalo díkovzdání vždy od pole. Na tom, jestli se urodilo nebo ne, závisela ostatně celá fyzická existence člověka, který si nemohl zajít vše potřebné ihned dokoupit v supermarketu. Ale navzdory tomu, že supermarkety dnes máme a že dokonce máme za co se v nich promenovat, je i dnes dobré začít s díky právě na jednom poli...

II. V Boží zahradě ...

Pole, o kterém bude nejprve řeč, však vlastně ani žádný polem není. Spíš zahradou, ale ne naší, ale Boží. Boží zahradou vysazenou v rajske zemi Eden. Právě tam Bůh zasadil člověka a postavil ho do ní, aby mu člověk tu jeho zahrádku obdělával a střežil. To možná trochu překvapí - ráj si leckdy, možná i pod vlivem reklamy a jiných lidských řečí, představujeme tak trochu jako místo nicnedělání. Když hovoříme o někom, že se má jako v ráji, obvykle tím nemyslíme někoho, kdo ve fabrice střídá denní a noční dvanáctihodinové směny... Na druhou stranu člověk, který nemá práci (a přitom by pracovat chtěl) vám jistě potvrdí, že nicnedělání rozhodně žádným rájem není... Bůh v ráji umístil člověka do své zahrady tak, aby smysl měl. Aby chráněn Boží blízkostí a stálou přítomností svobodně a s radostí, nikoliv z povinnosti, spolupracoval na Božím stvořitelském díle. Člověku se to však nezdařilo. Přes veškerou Stvořitelovu blízkost a péči první člověk z Boží zahrady zběhl ...

III. Na našem poli ...

A tak se ocitáme v dalším biblickém vyprávění na jiném poli, tentokrát už zcela našem, lidském, pozemském. Na něm se už ovšem už nepotkáváme přímo s Adamem a Evou, ale s jejich dětmi - sourozenci Kainem a Ábelem. Ti se právě chystají slavit *díkůčinění*. Namísto bohoslužeb se však koná vražda. Na poli je prolita nevinná krev, Kain Ábela zavraždí. Ze závidosti, kvůli pocitu, že jemu - Kainovi, není Bohem tolik přáno, jako jeho bratru Ábelovi. A tak se poprvé - ale v lidských dějinách bohužel nikoliv naposledy - pole orné promění v pole válečné, v pole, kde místo potu teče krev... Co s tím? Možná se ptáme, když vidíme všechny ty hrůzy kolem ... A také když cítíme bezradnost, nejen vůči zlu, která nás přesahuje, ale i vůči zlu, která dřímá v nás samotných... Na to není vůbec snadné odpovědět. Ale už v příběhu Kain a Ábela nám Hospodin ukazuje alespoň cestu, jak z toho ven, jak vyjít z bludného kruhu závidosti, násilí a msty. Navzdory očekávání samotného vraha, Bůh nepotrestá Kaina smrtí, kterou by za svůj zločin dle měřítek naší lidské spravedlnosti jistě zasluhoval. Ale nechává na něm své znamení, znamení nikoliv hanby, ale ochrany. Nikdo nemůže Kaina zabít. Bůh tím nedává volné pole mstě a smrti, ale nechává prostor pro svůj soud, který přijde. Dle proroka Izajáše (Iz 2,4) se ten Boží soud projeví tak, že se *překují meče na radlice a kopí na vinařské nože*. Nikdo už se nebude cvičit v boji, ale každý bude připraven sloužit pokoji. Opět se nám tady vrací představa původního ráje - a budoucího Božího království - kde bude člověk Bohu radostně a svobodně sloužit. Jenže zatím v něm ještě nejsme, respektive ono království ještě není úplně všude kolem nás, ba ani v nás samotných ještě zdaleka ne. A tak je i každé naše lidské konání, byť třeba dobře míněné, zároveň omezeno. Našimi chybami, našimi slabostmi i okolnostmi, jež vůbec ovlivnit nemůžeme...

IV. Na poli, co život nezajistí ...

To právě doběhlo jednoho člověka z podobenství Lukášova evangelia (Lk 12, 13 -21): na jeho polích se hojně urodilo. Z pohledu člověka, který obdělává a střeží své dílo, stěží může být něco lepšího. Jenže ten příběh dobře nekončí. Boháč sice promýšlí, co s nenadálou úrodou nadělá a plánuje, jak si postaví i větší stodoly, aby se mu do nich vše vešlo -jenže ještě té noci zemře. Je to podobenství - a zároveň věrný obraz našeho lidského konání zde. Všechny ty věci, o který hovoří Luther jako o chlebu vezdejší - nápoje, pokrmy, laskavá rodina, dobří přátelé a sousedé - to všechno jsou dobré dary, a je dobré za ně vzdávat díky. Jenže zároveň si uvědomujeme i jejich křehkost, a jejich časnost - všechny tyto věci a koneckonců i sebe samotné tu máme jenom do času. Nic z těchto drobných nám nemůže zajistit život. Ani ten dnešní, tím méně pak život věčný... To v nás ovšem nutně vyvolává další otázku - není nakonec naše díkyvdání jenom projevem strachu? Strachu o všechny ty dobré věci, dary a lidi, které dnes máme kolem sebe, ale zítřka už to může být všechno jinak? A má tedy smysl se snažit své okolí obdělávat a střežit, když stejně nevíme, kdo jednou sklídí úrodu? Paralela s životem církve se dnes nabízí tuze aktuálně. Má smysl se snažit, obdělávat a střežit a budovat třeba náš sbor, když viděno realisticky, v podmínkách finanční nezávislosti církví, tu za pár let pravděpodobně už žádný samostatný evangelický sbor v Huslenkách ani nebude? Jsou to závažné a otázky a chtělo by se na ně odpovědět: jistěže to má smysl! S dobrým Božím vedením přece může mít smysl i naše nedokonalé lidské činění. Ale nevytrhuje nám nakonec rádo z ruky samotný biblický text a v něm třeba i výrok Páně: *Nepečujte! Neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat... Nedělejte si tedy starost o zítřek, zítřek bude mít své starosti, každý den má dost vlastního trápení ... (Mt 6, 31 -34)* Řekl jsem, že díkyvdání - historicky i biblicky vzato- začíná na poli. Za úrodu i za práci na ní se sluší poděkovat. Zejména Bohu, ale i lidem, kteří se svou prací na ní podíleli. Ale je také pravda, že naše díkyvdání nesmí na poli skončit. Protože -jak jsme slyšeli - samotné pole nás pro život nezajistí. Myslet si, že nás zajistí plody vlastní práce, že si můžeme svůj život odpracovat, to je jedno velké pokušení, na které ostatně sám Pán Ježíš odpoví Pokušiteli: „*Nejenom chlebem bude člověk živ...“ (Mt 4,4)*

V. Na Boží vinici ...

Proto se na závěr z pole přesuneme na vinici. Na tu vinici, o které jsme slyšeli v dnešním textu kázání. Je to vinice, na které je třeba množství dělníků. A proto její hospodář vychází a dělníky k práci na ní najímá. Každému slibuje spravedlivou mzdu. A mnozí se najmout nechají. Někteří dřív, jiní později a někteří až ve chvíli, kdy už se zdá, že je na všechno pozdě. A na konci dne všem hospodář vyplatí jejich denní mzdu - každému po denáru. Čekali bychom chvály a díkyvdání? Anebo rozumíme zlosti těch nejdřív najatých, že mají stejně, jako ti, co, přišli na vinici snad už jen poklidit náčiní ... Možná obojí, vždyť to podobenství je o nás, o nás a našem dobrém hospodáři - Hospodinu. Bůh nám nabízí možnost mu radostně sloužit, zde v kostele na bohoslužbách, ve sboru, ale i celým svým životem. Každý ať mu slouží ke cti a slávě ve svých rodinách a svých zaměstnáních! Můžeme tu službu přijmout a snít i mzdu, která se nám z Boží milosti a dobroty nabízí: Boží denár, který nás zabezpečuje i pro život věčný. Můžeme to přijmout a vzdát mu díky. Anebo můžeme reptat, ohlížet se neustále po ostatních, jestli se náhodou nemají lépe než my, jestli se jim náhodou víc nedaří a jestli je to všechno tak nějak vůbec spravedlivé. Ale vybereme -li si tu druhou možnost, staneme se tím jenom štvanci. Štvanci, jakým byl na svém poli i Kain. Bůh nám však nechává naše pole a náš život jako prostor i čas pro díkyvdání.

Modlitba: Pane Bože, děkujeme ti za všechny dobré dary, které od tebe máme. Děkujeme ti za dobré lidi, kterými jsme obklopeni, za své rodiny, přátele, za to, že máme co na sebe, co jíst i pít, za to, že vůbec něco máme. Děkujeme ti i za to, že máme co dělat, děkujeme ti za své zaměstnání i za čas odpočinku, děkujeme ti i za dnešní den, který nám střežíš jako svatý. Prosíme tě, ochraňuj nás před vším zlým, zejména před tím zlým, co je v nás samých a přijmi nás ze své milosti zpět do své blízkosti. Přijmi nás ke svému stolu a občerstvi nás pro službu sváteční i pro služby všední. Amen